

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 833
din 10.11.2011

**cu privire la Programul național pentru
eficiență energetică 2011-2020**

Publicat : 18.11.2011 în Monitorul Oficial Nr. 197-202 art Nr : 914

În conformitate cu prevederile Legii nr. 142 din 2 iulie 2010 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.155-158, art. 545), precum și în scopul asigurării creșterii eficienței consumurilor de energie și combustibil, utilizării celor mai eficiente tehnologii energetice și de producție care să reducă intensitatea energetică și impactul asupra mediului, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național pentru eficiență energetică 2011-2020 (se anexează).
2. Consiliile raionale și cele municipale, Adunarea Populară a Unității teritoriale autonome Găgăuzia, în temeiul prevederilor sus-numitului Program, pînă la finele anului 2011, vor asigura elaborarea, coordonarea și aprobarea programelor și planurilor de acțiuni proprii de îmbunătățire a eficienței energetice.
3. Agenția pentru Eficiență Energetică, în comun cu autoritățile publice centrale și locale:
 - va elabora, în termene restrînse, Planul național de acțiuni pentru eficiență energetică, în calitate de document de planificare pentru o perioadă de 3 ani;
 - va întocmi și prezenta Guvernului, pînă la 1 martie după anul gestionar, Raportul privind îndeplinirea Programului național pentru eficiență energetică 2011-2020.
4. Controlul asupra executării prezentei Hotărîri se pune în sarcina Ministerului Economiei.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul finanțelor
Ministrul dezvoltării regionale
și construcțiilor**

**Valeriu Lazăr
Veaceslav Negruța
Marcel Răducan**

Nr. 833. Chișinău, 10 noiembrie 2011.

Aprobat

PROGRAMUL NAȚIONAL pentru eficiență energetică 2011-2020

Capitolul I. Introducere

Programul național pentru eficiență energetică 2011-2020 este elaborat în vederea implementării prevederilor Legii nr.142 din 2 iulie 2010 cu privire la eficiența energetică, Legii energiei regenerabile nr.160-XVI din 12 iulie 2007 și Legii nr.117-XVIII din 23 decembrie 2009 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, precum și Strategiei energetice a Republicii Moldova pînă în anul 2020, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.958 din 21 august 2007.

Programul național pentru eficiență energetică 2011-2020 (în continuare – Program) stabilește politicile și acțiunile prioritare care urmează a fi implementate în perioada 2011-2020, pentru a răspunde provocărilor creșterii prețului energiei, dependenței de importul de resurse energetice și impactului sectorului energetic asupra schimbărilor climatice.

Întrucît importanța factorului uman în reducerea consumului de energie este incontestabilă, prezentul Program propune Strategia Națională de Comunicare (anexă la prezentul Program), subliniind necesitatea desfășurării campaniilor tematice de sensibilizare a publicului pentru a încuraja cetățenii să folosească energia în mod rațional și să adopte, în cunoștință de cauză, decizii de procurare a serviciilor comunale, materialelor de construcții, locuințelor, aparatelor de uz casnic și a produselor cu impact energetic.

Prezentul Program va fi sprijinit de planuri naționale de acțiune pentru eficiența energetică (în continuare – planuri naționale), adoptate o dată la trei ani.

Programul va fi actualizat la fiecare trei ani sau în funcție de progresul tehnic, precum și de modificările operate în Directivele Europene.

Capitolul II. Identificarea problemei

Republica Moldova importă circa 94% din sursele necesare pentru acoperirea consumului energetic al țării. În lipsa de resurse energetice proprii, promovarea eficienței energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie disponibile în teritoriu constituie căi optime pentru reducerea dependenței în cauză, precum și o condiție esențială pentru dezvoltarea durabilă a economiei. Pe lângă dependența de import, intensitatea energetică sporită reprezintă un impediment esențial pentru dezvoltarea economiei și reduce enorm competitivitatea industriei naționale.

Cererea de energie electrică în Republica Moldova a demonstrat un trend ascendent.

Dacă în trecut energia electrică era utilizată în special pentru iluminat, actualmente consumatorii utilizează energia electrică pentru spălare, curățare, comunicare, precum și în alte scopuri. În situația respectivă, promovarea utilizării aparatelor de uz casnic și a produselor cu impact energetic mai eficiente este imperativă.

În sectorul gazelor naturale se va pune accentul pe instalarea aparatelor de măsurare a volumului de gaze consumate care, de facto, a început în 1994-1995, fiind ulterior sprijinită prin Hotărîrea Guvernului nr.23 din 16 ianuarie 1996 „Cu privire la contorizarea gazelor consumate de populație, instituții publice și agenți economici”. Contorizarea eficientă prin instalarea echipamentelor de măsurare electronice va stimula consumatorii finali să realizeze economii, iar utilizarea aparatelor eficiente va reduce consumul de gaze naturale.

Alimentarea cu energie termică a populației constituie un obiectiv primordial al țării. Ca urmare a deconectării de la sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, în majoritatea localităților din Republica Moldova au fost instalate sisteme autonome de încălzire cu diferite tipuri de combustibil, care nu corespund cerințelor minime de securitate și exercită un impact negativ asupra mediului ambiant, precum și asupra construcțiilor. În municipiile Chișinău și Bălți majoritatea clădirilor sînt conectate la sistemul centralizat, dispun de contoare termice și debitmetre. În combinație cu facturarea în bază de consum, cererea de energie termică a fost redusă cu aproximativ 30%, rezultînd corespunzător într-o reducere a consumului de combustibili, iar sarcina termică s-a redus cu circa 15%.

Putem remarca că sistemele centralizate de alimentare cu energie termică asigură circa 95 % din populația municipiului Chișinău și 90% din populația municipiului Bălți. În altele 13 localități, sistemele centralizate au fost integral sau parțial restabilite, însă livrează agent termic unui număr restrâns de populație, asigurând practic numai obiectele cu menire socială. Aria de acoperire a sistemelor centralizate de alimentare cu căldură s-a micșorat cu aproximativ 80% în perioada 2000 – 2007.

Sectorul construcțiilor deține circa 45% din consumul total de energie din Republica Moldova, urmat de sectorul transportului cu 23% și sectorul industriei cu 10%. Sectorul construcțiilor se află în continuă expansiune, ceea ce va conduce inevitabil la creșterea consumului de energie. O mare parte din fondul locativ, în total de 78,9 milioane m², are vechimea cuprinsă între 20-60 ani, caracteristicile termice ale acestuia fiind scăzute. Potențialul reducerii consumului unei clădiri vechi este estimat între 30 și 50%. Sectorul construcțiilor este responsabil pentru realizarea unei economii de energie de aproximativ 10-12% în ținta națională de 20% către anul 2020.

O parte semnificativă din consumul de energie revine fondului locativ. Respectiv, emisiile de gaze cu efect de seră în acest sector, de asemenea, sînt semnificative. O trăsătură importantă a sectorului în cauză reprezintă irosirea energiei. În același timp, în comparație cu alte sectoare consumatoare de energie, utilizatorii finali de energie din sectorul locuințelor se caracterizează prin cel mai mare potențial în vederea conservării energiei. Creșterea eficienței energetice în sectorul rezidențial poate fi realizată prin asigurarea reducerii consumului de energie, fără a compromite bunăstarea locatarilor sau a mediului.

În consumul total de energie, 23% îi revine sectorului transporturilor, care depinde în întregime de combustibilii fosili. Sectorul transportului este principalul responsabil pentru poluarea mediului ambiant, iar cererea pentru mijloacele de transport a demonstrat în ultimul deceniu un trend ascendent, înregistrînd o creștere anuală de 2%. Datorită rezistenței de rulare, pneurile sînt responsabile pentru 20%-30% din consumul de combustibil al vehiculelor. Programul propune întreprinderea unor măsuri privind reducerea acestei rezistențe, fapt care va contribui semnificativ la eficiența energetică a transporturilor rutiere.

Industria este al treilea cel mai mare consumator de energie în Republica Moldova, deținînd 10% din totalul de energie consumat. Întrucît intensitatea și consumul de energie influențează direct prețurile produselor naționale, făcîndu-le necompetitive atît pe piața națională, cît și pe cea externă, Programul propune măsuri privind sporirea eficienței energetice în sectorul industrial.

În sectorul public, pentru 8,6% din consumul total de energie pe țară sînt responsabile autoritățile publice locale. Prin urmare, acestea vor demonstra un rol exemplar în promovarea eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă, comunicînd în mod eficient cetățenilor și companiilor, după caz, rolul exemplar și acțiunile sectorului public în acest sens.

Capitolul III. Scopul Programului

Scopul prezentului Program constă în sporirea eficienței energetice prin realizarea unor măsuri de eficientizare a consumului de energie în următoarele sectoare:

- a) sectorul transformărilor energetice, incluzînd totalitatea activităților aferente: producerea energiei electrice și a energiei termice, transportul și distribuția energiei electrice, termice și a gazelor naturale, precum și consumul final al tuturor tipurilor de resurse energetice;
- b) sectorul industriei;
- c) sectorul construcțiilor;
- d) sectorul transportului;
- e) sectorul public.

Programul prevede acțiuni intersectoriale pentru perioada 2011-2020 și propune o strategie națională de comunicare, destinată consumatorilor finali.

Capitolul IV. Obiectivele generale

Obiective globale

În vederea reducerii dependenței de importul de resurse energetice și impactului sectorului energetic asupra schimbărilor climatice, Programul prevede următoarele obiective globale pentru Republica Moldova, raportate la anul de bază 2009:

- a) eficientizarea consumului global de energie primară cu 20% până în anul 2020;
- b) creșterea ponderii energiei regenerabile în totalul mixului energetic de la 6% în anul 2010 până la 20% în anul 2020;
- c) creșterea ponderii biocombustibililor până la cel puțin 10% din totalul combustibililor utilizați în anul 2020;
- d) reducerea către anul 2020, cu cel puțin 25%, a emisiilor de gaze cu efect de seră, comparativ cu anul de bază 1990.

Obiective generale sectoriale

Sectorul energiei electrice:

- a) stimularea investițiilor în producerea energiei electrice;
- b) promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie;
- c) promovarea aparatelor de uz casnic și a produselor cu impact energetic care să corespundă standardelor de eficiență energetică ale Uniunii Europene.

Sectorul gazelor naturale:

- a) examinarea Programului național de gazificare prin prisma oportunităților oferite de utilizarea surselor de energie regenerabilă. Autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul Agenției pentru Eficiență Energetică, vor studia potențialul și posibilitatea producerii și utilizării biogazului pentru clădirile publice;
- b) examinarea posibilității utilizării diferenței de presiuni din rețeaua de transport și de distribuție a gazelor naturale pentru generarea energiei electrice.

Sectorul energiei termice:

- a) reducerea pierderilor în rețelele de transport și distribuție;
- b) optimizarea capacităților existente de producere a energiei termice;
- c) valorificarea surselor regenerabile de energie în scop termic;
- d) promovarea cogenerării ca măsură de economisire a energiei. În acest scop, autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului termoelectric va promova cogenerarea cu randament ridicat, pe baza cererii de energie termică utilă. Folosirea eficientă a energiei produse prin cogenerare va contribui pozitiv la securitatea aprovizionării cu energie, având în vedere beneficiile potențiale ale cogenerării din punctul de vedere al economisirii energiei primare, al evitării pierderilor în rețele și al reducerii emisiilor, în special de gaze cu efect de seră;
- e) reducerea și optimizarea consumului de energie termică la consumatorii finali;
- f) diversificarea surselor de energie pentru prepararea apei calde, încălzirea și răcirea încăperilor;
- g) îmbunătățirea climatului interior;
- h) promovarea noilor tehnologii și echipamente eficiente menite să contribuie la reducerea consumului de energie termică.

Sectorul industriei:

- a) stimularea investițiilor în sectorul industrial vizînd reutilizarea instalațiilor tehnologice cu randament scăzut;
- b) utilizarea de echipamente, utilaje și tehnologii cu un consum mai redus de energie.

Sectorul construcțiilor:

- a) utilizarea rațională a resurselor naturale, a produselor petroliere, a gazelor naturale și a combustibililor solizi;
- b) reducerea emisiilor de bioxid de carbon;
- c) gestionarea cererii de energie în clădiri;
- d) îmbunătățirea securității livrărilor de energie pe termen mediu și lung;
- e) dezvoltarea potențialului administrativ, juridic și financiar, care să permită punerea în aplicare pe scară largă a unui complex de măsuri de eficiență energetică în fondul locativ;
- f) stimularea sectorului public și privat pentru efectuarea investițiilor în domeniul eficienței energetice a locuințelor.

Sectorul transporturilor:

- a) promovarea biocombustibililor ca component de amestec pentru combustibili tradiționali, fapt care va contribui la reducerea treptată a emisiilor de CO₂, precum și a dependenței de energia

importată;

b) creșterea siguranței și eficienței economice și ecologice a sectorului transporturilor rutiere prin promovarea pneurilor eficiente din punctul de vedere al consumului de combustibil, sigure și cu niveluri scăzute de zgomot;

c) reducerea consumului de energie electrică și combustibil lichid în transportul electric și feroviar prin înlocuirea unităților de transport învechite cu altele noi mai eficiente din punct de vedere energetic.

Sectorul public:

a) informarea persoanelor fizice, precum și mediul de afaceri referitor la bunele practici, costurile și beneficiile echipamentelor și utilajelor eficiente, surselor de energie regenerabilă etc.;

b) lansarea unor programe privind îmbunătățirea iluminatului stradal, reabilitarea clădirilor proprietate publică și de menire socială, construcția de clădiri pasive sau cu un consum energetic redus sau aproape de zero, precum și de utilizare a surselor regenerabile de energie pentru încălzirea obiectelor sociale etc.

Capitolul V. Obiective specifice pentru îmbunătățirea eficienței energetice

a) promovarea producerii energiei electrice în regim de cogenerare, ca fiind una mai eficientă decât producerea energiei electrice și a energiei termice în mod separat. Randamentul global al centralelor electrice de termoficare noi, cu ciclu combinat nu va fi mai mic de 80 %, iar randamentul electric – 45-50 %;

b) revizuirea Concepției privind renovarea sistemului republican de alimentare cu căldură, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 189 din 20 februarie 2003, prioritate fiind acordată producerii de energie electrică în regim de cogenerare, valorificării potențialului surselor regenerabile de energie și utilizării sistemului existent de alimentare cu energie termică;

c) reducerea pierderilor în rețelele electrice de distribuție de la 13% în 2011 la 7-10% în 2020, fapt care impune o reducere anuală a pierderilor de 0,52% - 0,82%;

d) contorizarea consumului de gaze naturale la nivel de 100% către anul 2020;

e) certificarea performanței energetice a clădirilor;

f) creșterea numărului de clădiri cu consumul de energie “aproape egal cu zero”;

g) formarea managerilor energetici pentru monitorizarea consumurilor în sectorul public;

h) elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a planurilor proprii de eficiență energetică la fiecare trei ani;

i) elaborarea unui program național pentru dezvoltarea rețelelor de distribuție a energiei termice, care va fi implementat de toate întreprinderile de distribuție, indiferent de forma de proprietate, după cum este stabilit în Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2020;

j) stabilirea unor norme privind performanța energetică și ecologică a produselor cu impact energetic utilizate de către consumatorii finali;

k) elaborarea și aprobarea Legii privind energia termică, precum și a cadrului normativ secundar în vederea implementării acesteia;

l) continuarea și finalizarea, către 2016, a instalării echipamentelor de măsurare a energiei termice pentru 100% de clădiri din Republica Moldova;

m) modificarea, în anul 2012, a cadrului normativ de reglementare a relațiilor între furnizorii de servicii de termoficare și consumatorii finali;

n) introducerea în anul 2012 a inspecției cazanelor individuale și de bloc;

o) prevederea, către anul 2012, a mecanismelor de finanțare a instalațiilor de încălzire, răcire și preparare a apei calde menajere în baza energiei regenerabile;

p) elaborarea și adoptarea proiectului Legii cu privire la performanța energetică a clădirilor, precum și a regulamentelor privind performanța energetică a clădirilor și inspecția periodică a cazanelor și a sistemelor de încălzire;

q) elaborarea unui program de eficiență energetică pentru sectorul industrial.

Capitolul VI. Măsurile ce urmează a fi întreprinse pentru îmbunătățirea eficienței energetice

Măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice vor fi aprobate prin acte normative după efectuarea analizelor ex-ante corespunzătoare.

Sectorul energiei electrice:

a) identificarea și stimularea investițiilor (inclusiv a celor private) în dezvoltarea și modernizarea CET-urilor, dezvoltare imposibilă fără intervenția privatului din cauza costurilor de investiții ridicate. Aceasta impune crearea unui climat investițional atractiv, care presupune elaborarea unor reguli transparente și clare privind stabilirea tarifelor pentru energia electrică și energia termică și care ar permite acoperirea costurilor și generarea profitului;

b) re tehnologizarea centralelor termice în centrale electrice cu cogenerare;

c) acordarea priorității energiei electrice produsă în regim de cogenerare și energiei electrice produsă din surse regenerabile de energie în raport cu energia electrică importată sau produsă de centralele termoelectrice;

d) crearea premiselor corespunzătoare pentru asigurarea recuperării, în termene rezonabile, prin tarif, a capitalului investit;

e) elaborarea de către autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului electroenergetic a programului de dezvoltare a sistemului de transport a energiei electrice, precum și elaborarea și implementarea unui cod pentru rețelele de tensiune înaltă;

f) armonizarea standardelor tehnice naționale cu cele ale Uniunii Europene și promovarea utilizării tehnologiilor avansate care asigură o eficiență sporită;

g) dezvoltarea și implementarea sistemului de monitorizare a sistemului electroenergetic la nivel național.

În scopul îmbunătățirii și raționalizării consumului de energie electrică, Ministerul Economiei va elabora norme privind performanța energetică și ecologică a produselor cu impact energetic utilizate de către consumatorii finali și va întreprinde următoarele măsuri:

etichetarea energetică a produselor cu impact energetic

armonizarea legislației naționale cu cerințele comunitare privind etichetarea, care urmează a fi aplicate aparatelor de uz casnic și extinse asupra produselor cu impact energetic, după cum urmează, indiferent de faptul dacă acestea sînt utilizate de consumatorii casnici sau de cei noncasnici: frigidere, congelatoare și combinații ale acestora; mașini de spălat rufe, mașini de uscat rufe și combinații ale acestora; mașini de spălat vase, cuptoare, aparate de încălzire a apei și boilere cu acumulare; sisteme de iluminat; aparate de climatizare. Lista produselor va coincide cu cea a UE sau, după caz, va fi adaptată la condițiile și necesitățile naționale;

introducerea de cerințe potrivit cărora produsele cu impact energetic produse, montate, vîndute sau oferite pentru cumpărare în rate pe teritoriul Republicii Moldova urmează să fie însoțite de o fișă și o etichetă care să conțină informații referitor la consumul de energie sau alte resurse esențiale;

elaborarea de reglementări care să specifice tipurile de produse cu impact energetic; standardele de măsurare și metodele ce urmează a fi utilizate la stabilirea informației privind eticheta și fișa; cerințele privind documentația tehnică; design-ul și conținutul etichetei; aplicarea etichetei pe produsul cu impact energetic; conținutul, forma și alte detalii referitor la fișă;

introducerea sistemului de etichete și fișe referitoare la consumul energetic va fi însoțită de campanii de informare și educaționale privind utilizarea conștientă și responsabilă a energiei de către utilizatorii finali;

întocmirea de către furnizori a documentației tehnice, care urmează să fie păstrată timp de 5 ani de la fabricarea ultimului produs și care va putea fi verificată în cadrul efectuării de inspecții;

plasarea pe piață doar a produselor cu etichete, fișe și însoțite de documentația tehnică. Documentația tehnică va include descrierea generală a produsului, rezultatele calculelor de proiectare efectuate, dacă sînt relevante; rapoartele testărilor, dacă sînt disponibile, inclusiv cele efectuate de organisme notificate competente; dacă valorile sînt utilizate pentru modele similare se fac trimiterile care permit identificarea acestor modele;

obligarea furnizorilor de a pune documentația tehnică în format electronic la dispoziția autorităților de supraveghere a pieței, la solicitarea acestora, în termen de 10 zile lucrătoare;

obligarea furnizorilor de a pune etichete, fișe și informații despre produsele cu impact energetic, la dispoziția distribuitorilor în mod gratuit;

afișarea de către distribuitori a unei etichete corespunzătoare într-un loc vizibil și lizibil, specificat în norme, cu mesajul elaborat în limba oficială a țării. Eticheta va fi însoțită de fișa în broșura despre produs sau în alte documente care însoțesc produsul în momentul vânzării acestuia utilizatorilor finali;

în cazul în care produsele cu impact energetic sînt oferite spre vânzare, chirie sau cumpărare în rate prin comandă poștală, prin catalog, prin Internet, prin telemarketing sau orice alt mijloc care exclude posibilitatea de a vedea produsul expus, utilizatorilor potențiali finali li se comunică informațiile specificate pe eticheta produsului și în fișă anterior procurării acestuia;

angajarea inspectorilor pentru verificarea anuală a cel puțin trei produse expuse spre vânzare pe toată țara;

stabilirea, de către autoritatea publică abilitată în domeniul inspecției energetice a relației de comunicare cu utilizatorii finali pentru depistarea produselor cu impact energetic, consumul energetic al cărora nu corespunde informației declarate în etichetă și fișă;

stabilirea, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, a mecanismului de penalizare pentru furnizorii și distribuitorii produsele cărora nu corespund informațiilor din etichetă și fișă;

stabilirea, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, a sancțiunilor eficiente, proporționale și cu efect de descurajare pentru utilizarea contrară prevederilor legale a etichetei;

crearea și/sau acreditarea unui laborator sau semnarea unui acord cu un laborator existent acreditat în Uniunea Europeană pentru executarea a minimum 3 verificări anuale a produselor cu impact energetic comercializat pe teritoriul Republicii Moldova etc.;

proiectarea ecologică:

stabilirea cerințelor, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, față de produsele cu impact energetic pentru a fi introduse pe piața internă și/sau puse în funcțiune. Lista produselor va coincide cu cea a UE sau, după caz, va fi adaptată la condițiile și necesitățile naționale;

asigurarea ca produsele cu impact energetic să fie introduse pe piață și/sau puse în funcțiune numai dacă sînt conforme cu procedurile adoptate și poartă marcajul CE;

verificarea conformității produsului și, după caz, obligarea producătorului sau reprezentantului său autorizat să retragă produsele neconforme de pe piață;

obligarea importatorului să asigure marcajul CE aplicat pe produsul introdus pe piață sau pus în funcțiune și să dispună de declarație de conformitate și documentație tehnică;

interzicerea aplicării de marcaje susceptibile care vor induce în eroare utilizatorii prin asociere cu înțelesul sau forma marcajului CE;

stabilirea, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, a procedurii de evaluare a conformității care va permite producătorului să aleagă între mai multe metode de verificare a conformității;

obligarea producătorului sau reprezentantului său autorizat să păstreze documentele relevante privind evaluarea conformității și declarațiile de conformitate pentru o perioadă de 10 ani de la data la care a fost fabricat ultimul produs de acest tip. Documentele relevante vor fi puse la dispoziția autorității competente în termen de 10 zile de la primirea solicitării;

obligarea producătorilor sau reprezentanților autorizați ai acestora care introduc pe piață și/sau pun în funcțiune componente și subansambluri să furnizeze informațiile relevante privind compoziția materialelor, precum și consumurile de energie, materiale și/sau resurse ale acestor componente și subansambluri;

informarea și consultarea părților interesate la nivel național asupra procesului de elaborare și monitorizare a standardelor în domeniul proiectării ecologice;

informarea consumatorilor despre profilul ecologic al produselor și beneficiile proiectării ecologice.

Sectorul gazelor naturale:

a) studierea potențialului și utilizarea la nivel local și național a surselor regenerabile de energie pentru producerea biogazului, care va înlocui gazele naturale și cărbunele utilizate pentru încălzirea

obiectelor cu destinație socială;

b) identificarea și reabilitarea sau înlocuirea segmentelor de rețea cu pierderi ridicate și în funcție de uzură;

c) stabilirea unor valori de referință pentru randamentul utilajului și aparatelor de utilizare a gazelor, admise spre utilizare pe teritoriul Republicii Moldova;

d) elaborarea de către autoritățile publice locale, cu suportul operatorilor din sectorul energiei termice, a planurilor de dezvoltare a sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, pentru a raționaliza furnizarea gazelor naturale și alimentarea cu energie termică;

e) elaborarea de către autoritatea publică abilitată în domeniul inspecției gaze a reglementărilor privind inspecția periodică a echipamentelor de măsurare, a cerințelor față de parametri tehnici și procedura de înlocuire a acestora. Fiind inițial instalate din contul consumatorilor finali, echipamentele de măsurare vor fi verificate periodic, o dată la 5 ani, și înlocuite, după caz, din contul operatorului rețelei de transport/de distribuție;

f) eliminarea subvenționărilor încrucișate, în termen de 3 ani.

Sectorul energiei termice:

a) actualizarea conceptului de renovare a sistemului republican de alimentare cu energie termică în corespundere cu exigențele Tratatului Comunității Energetice;

b) elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a planurilor proprii de alimentare cu energie termică;

c) crearea unui cadru legal și instituțional transparent și sigur pentru atragerea investițiilor în sectorul producerii și alimentării cu energie termică;

d) menținerea tarifului pentru energia termică la nivelul de recuperare a costurilor;

e) reformarea instituțională și îmbunătățirea randamentului electric și termic al CET-urilor existente;

f) stabilirea, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, a cerințelor de randament pentru cazanele de apă caldă;

g) stabilirea, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, a cerințelor de randament pentru cazanele sistemelor descentralizate de alimentare cu energie termică. Toate cazanele și aparatele de încălzire vor fi inspectate la intervale periodice stabilite de autoritatea publică abilitată în domeniul inspecției energetice, conform procedurilor de inspecție stabilite în legi și hotărâri ale Guvernului, și vor fi înlocuite sau reabilitate în vederea îndeplinirii cerințelor minime de performanță energetică, cotei maxime admisibile de emisii a gazelor cu efect de seră și regulilor de securitate;

h) încurajarea măsurării consumurilor de energie termică și facturării în baza consumurilor;

i) promovarea producerii și utilizării biocombustibililor solizi pentru încălzire în zonele rurale;

j) informarea consumatorilor finali privind structura costurilor în tariful pentru energia termică;

k) promovarea cogenerării prin realizarea următoarelor măsuri:

analiza potențialului național pentru aplicarea cogenerării cu randament ridicat, inclusiv a microcogenerării cu randament ridicat. Analiza se va întemeia pe date științifice bine documentate; va identifica cererea potențială de energie termică utilă și de răcire, pentru care se poate aplica cogenerarea cu randament ridicat, precum și disponibilitatea combustibililor și altor resurse energetice care ar urma să fie folosite în cogenerare; va include o evaluare separată a barierelor care ar putea împiedica realizarea potențialului național pentru cogenerarea cu randament ridicat. Evaluarea va fi realizată ținând cont de barierele impuse de prețuri, costuri, accesul la combustibili, problemele sistemului energetic, procedurile administrative etc.;

crearea unui cadru pentru promovarea și dezvoltarea cogenerării cu randament ridicat a energiei electrice și termice, în baza cererii de energie termică utilă și a economiilor de energie primară pe piața internă, ținând cont de condițiile economice și climatice;

stabilirea și adoptarea în anul 2011 a valorilor de referință naționale ale randamentului pentru producerea separată a energiei electrice și termice. Aceste valori de referință armonizate ale randamentului reprezintă o matrice de valori diferențiate prin factori relevanți, inclusiv anul construcției și tipurile de combustibil, și trebuie să se bazeze pe o analiză bine fundamentată, care să ia în considerare datele de exploatare în condiții realiste, combinația de combustibili și condițiile

climatice, precum și tehnologiile de cogenerare aplicate;

valorile de referință armonizate ale randamentului pentru producerea separată a energiei electrice și energiei termice vor fi revizuite din patru în patru ani, pentru a ține seama de progresul tehnologic și de evoluția distribuției surselor de energie;

stabilirea garanției de origine pentru energia electrică produsă prin cogenerare cu randament ridicat în conformitate cu criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii. Garanția va permite demonstrarea că energia electrică vândută în rețeaua națională este produsă prin cogenerare cu randament ridicat și va fi emisă de autoritatea abilitată;

garanția de origine va preciza puterea calorifică inferioară a sursei de combustibil din care a fost produsă energia electrică, modul de utilizare a energiei termice produse împreună cu energia electrică, precum și datele și locurile de producere; cantitatea de energie electrică produsă prin cogenerare cu randament ridicat; economiile de energie primară calculate în baza valorilor de referință armonizate ale randamentului, stabilite de autoritatea publică abilitată;

facilitarea accesului la rețeaua de energie electrică produsă prin cogenerare cu randament ridicat;

crearea sistemului de monitorizare a capacităților de cogenerare, a combustibililor folosiți pentru cogenerare, precum și a economiilor de energie primară produse prin aplicarea cogenerării în conformitate cu metodologia elaborată în acest sens;

elaborarea de către autoritatea de reglementare a sectorului energetic a calculului energiei produse prin cogenerare; metodologiei de determinare a randamentului procesului de cogenerare; criteriilor de analiză a potențialelor naționale pentru cogenerarea cu randament ridicat.

Sectorul industriei

Este imperativă implementarea în domeniul industriei a măsurilor de eficiență energetică în vederea reducerii cererii de energie, precum și exploatarea potențialului de economisire a energiei prin utilizarea de echipamente, utilaje și tehnologii avansate. În acest scop vor fi întreprinse următoarele măsuri:

a) elaborarea și propunerea acordurilor voluntare pentru realizarea economiilor de energie în industrie. Potrivit estimărilor, acordurile pe termen lung permit economisirea de energie între 10% și 20%. Acordurile voluntare vor fi transparente și vor conține, după caz, obiective cuantificate, de monitorizare și raportare;

b) elaborarea unui program de eficiență energetică pentru sectorul industrial;

c) examinarea posibilității includerii schemelor de certificate albe;

d) monitorizarea consumului energetic în sector prin elaborarea de către Agenția pentru Eficiență Energetică a chestionarelor de eficiență energetică și completarea acestora de către întreprinderile energofage la finele fiecărui an;

e) informarea și instruirea sectorului industrial privind managementul energetic și formarea, după caz, a managerilor energetici.

Anual, furnizorii de energie, inclusiv cei cu amănuntul, și/sau operatorii rețelelor de distribuție vor prezenta date statistice referitor la consumatorii finali care utilizează formularul elaborat de Agenția pentru Eficiență Energetică. Inter alia, formularul va include informația, istorică și curentă, referitor la consumatorii finali de energie, inclusiv cu privire la curba de sarcină, informația per categorie de consumator și în funcție de apartenența geografică, cu respectarea principiului confidențialității informației, indiferent dacă aceasta are caracter personal sau constituie secret comercial.

Sectorul construcțiilor

1) Cadrul normativ cu privire la performanța energetică a clădirilor

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor va elabora și propune spre adoptare proiectul legii cu privire la performanța energetică a clădirilor, pentru a asigura promovarea performanței energetice a clădirilor, ținând cont de impactul factorilor climatici externi și interni, precum și raportul cost-eficiență.

2) Cerințe minime de performanță energetică

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor:

va asigura elaborarea reglementărilor privind cerințele minime de performanță energetică a

clădirilor și ale elementelor acestora. Cerințele vor fi stabilite, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, avîndu-se în vedere atingerea echilibrului optim, din punctul de vedere al costurilor, între investițiile necesare și economiile realizate pe durata de viață a clădirii;

va stabili, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, următoarele cerințe:

a) crearea cadrului general pentru o metodologie de calcul a performanței energetice integrate a clădirilor și a unităților acestora;

b) aplicarea cerințelor minime în cazul performanței energetice a clădirilor noi și a noilor unități ale acestora;

c) aplicarea cerințelor minime în cazul performanței energetice a:

clădirilor existente, unităților și elementelor de clădire care sînt supuse unor lucrări importante de renovare;

elementelor anvelopei clădirii cu impact semnificativ asupra performanței energetice, atunci cînd sînt modernizate sau înlocuite;

sistemelor tehnice ale clădirilor, ori de cîte ori acestea sînt instalate, înlocuite sau îmbunătățite;

d) elaborarea planurilor naționale pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero;

e) certificarea energetică a clădirilor sau a unităților acestora;

f) inspecția periodică a sistemelor de încălzire și de climatizare;

g) instituirea sistemului de control independent al certificatelor de performanță energetică și al rapoartelor de inspecție;

h) promovarea reabilitării termice a anvelopelor clădirilor și crearea programelor de stat în acest scop;

va examina și, după caz, actualiza periodic, la intervale care să nu depășească cinci ani, cerințele minime de performanță energetică a clădirilor, în funcție de progresul tehnic, dar fără a se limita la proprietățile de izolare ale materialului de construcție, precum și la evoluțiile ulterioare în domeniul standardizării

3) Metodologia de calcul a performanței energetice a clădirilor

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor:

va elabora metodologia de calcul a performanței energetice a clădirilor, care va ține cont de experiența UE, precum și de următoarele elemente de bază:

a) caracteristicile termice ale clădirii, inclusiv capacitatea termică, izolația termică, încălzirea pasivă, elementele de răcire, punțile termice;

b) instalațiile de încălzire și de alimentare cu apă caldă, inclusiv caracteristicile de izolare termică ale acestora;

c) instalațiile de climatizare;

d) ventilarea naturală și mecanică, precum și etanșeitatea la aer;

e) instalația de iluminat integrată;

f) proiectarea, poziționarea și orientarea clădirii, inclusiv climatul exterior;

g) sistemele solare pasive și de protecție solară;

h) condițiile de climat interior, inclusiv climatul interior prevăzut prin proiect;

i) aporturile interne.

La efectuarea calculului se ia în considerare influența următoarelor elemente:

a) radiația solară, sistemele solare active și alte sisteme electrice și de încălzire bazate pe surse de energie regenerabilă;

b) electricitatea produsă prin cogenerare;

c) sistemele de încălzire și de răcire centralizate sau de bloc;

d) iluminatul natural.

În scopul efectuării calculului, autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor va revizui clasificarea clădirilor conform criteriilor Uniunii Europene, după cum urmează:

a) case individuale de diferite tipuri;

b) blocuri cu apartamente;

- c) birouri;
- d) clădiri de învățământ;
- e) spitale;
- f) hoteluri și restaurante;
- g) construcții sportive;
- h) clădiri pentru comerțul en gros și cu amănuntul.

Cerințele minime de performanță energetică nu se aplică pentru următoarele categorii de clădiri:

- a) clădiri și monumente cu valoare arhitecturală sau istorică;
- b) clădiri utilizate ca lăcașuri de cult sau pentru alte activități cu caracter religios;
- c) construcții provizorii utilizate pentru o perioadă pînă la doi ani, platforme industriale, ateliere și clădiri cu destinație agricolă și care prezintă o cerere redusă de energie, precum și clădirile nonrezidențiale din domeniul agricol utilizate de un sector reglementat printr-un acord sectorial național în ceea ce privește performanța energetică;
- d) clădiri rezidențiale utilizate mai puțin de patru luni pe an;
- e) clădiri independente cu o suprafață utilă totală sub 50 m².

4) Clădiri noi

Pentru clădirile noi se va impune, înainte de începerea lucrărilor de construcție, efectuarea unui studiu de fezabilitate din punct de vedere tehnic, economic și ecologic, a sistemelor alternative cu eficiență sporită: sisteme descentralizate de alimentare cu energie bazate pe energie din surse regenerabile; cogenerare; sisteme de încălzire sau de răcire centralizate sau de bloc; pompe de căldură. Analiza sistemelor alternative va fi dovedită prin documente și pusă la dispoziția autorității publice abilitate pentru verificare.

5) Clădiri existente

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor va stabili, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, cerințele minime de performanță energetică pentru clădiri sau o parte a acestora supuse renovărilor majore.

6) Sisteme tehnice ale clădirilor

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor:

va stabili, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, cerințe față de performanța energetică globală, instalarea și dimensionarea, reglarea și controlul sistemelor tehnice instalate în clădiri. Aceste cerințe vor viza sistemele de încălzire, preparare a apei calde menajere, de climatizare, de ventilare de mari dimensiuni sau o combinație a unor astfel de sisteme;

va încuraja introducerea sistemelor inteligente de contorizare în clădirile nou-construite sau supuse renovărilor majore. De asemenea, va fi încurajată, după caz, instalarea sistemelor de control activ, cum ar fi sistemele de automatizare, control și monitorizare a consumului de energie.

7) Clădiri cu consum energetic aproape egal cu zero

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor:

va elabora un program pentru majorarea treptată a numărului de clădiri cu consumul energetic aproape de zero în sectorul public. Începînd cu 31 decembrie 2018, clădirile noi ocupate și deținute de autoritățile publice vor fi clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero;

va elabora un plan național pentru majorarea treptată a numărului de clădiri, altele decît cele cu destinație publică, cu consumul de energie aproape egal cu zero. Planul va cuprinde obiectivele intermediare privind îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor noi pînă în anul 2015, informații privind politicile și măsurile financiare sau de altă natură, inclusiv detalii privind cerințele și măsurile naționale referitoare la utilizarea energiei din surse regenerabile în clădirile noi și clădirile existente supuse renovărilor majore.

8) Certificatul de performanță energetică

Începînd cu ianuarie 2012, autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor va prevedea eliberarea certificatului de performanță energetică pentru clădirile sau unitățile de clădiri care sînt construite, vîndute sau închiriate, precum și clădirile cu o suprafață utilă totală de peste 500 m².

Pentru clădirile autorităților publice cu o suprafață utilă totală de peste 500 m², vizitată frecvent de public, certificatul de performanță energetică va fi afișat într-un loc vizibil și lizibil. La 9 iulie 2015, acest prag de 500 m² va fi redus la 250 m².

Certificatul de performanță energetică se eliberează în 3 exemplare, din care unul se înmânează proprietarului clădirii. Perioada de valabilitate a certificatului nu va depăși 10 ani.

Certificatul de performanță energetică include valori de referință, cum ar fi standardele legale și criteriile de evaluare, care să dea posibilitatea consumatorilor să compare și să evalueze performanța energetică a unei clădiri.

Certificatul va fi însoțit de recomandări privind îmbunătățirea performanței energetice.

9) Experți independenți autorizați pentru eliberarea certificatelor de performanță energetică

Certificarea clădirilor și elaborarea recomandărilor se realizează de către experți independenți, autorizați de comisia de certificare, în conformitate cu prevederile unui regulament aprobat de către Guvern.

10) Inspecția sistemelor de încălzire

Autoritatea publică responsabilă pentru inspectarea obiectelor industriale periculoase va elabora un regulament privind inspecția periodică a:

a) cazanelor cu ardere de combustibil lichid sau solid convențional și cu putere nominală utilă de 20 kW pînă la 100 kW;

b) cazanelor cu putere nominală utilă de peste 100 kW, caz în care inspecția urmează a fi făcută cel puțin o dată la fiecare 2 ani;

c) cazanelor cu combustibil gazos sau a cazanelor care utilizează alți combustibili, situație în care inspecția poate fi efectuată mai des;

d) instalațiilor de încălzire cu cazane cu putere nominală utilă de peste 20 kW și cu vechime mai mare de 15 ani. Instalațiile menționate vor fi inspectate integral, cu recomandarea de înlocuire a cazanelor, după caz, și de modificare a sistemului de încălzire ori de recurgere la soluții alternative.

11) Inspecția sistemelor de climatizare

Autoritatea publică responsabilă pentru inspectarea instalațiilor electroenergetice va elabora măsurile necesare pentru stabilirea unei inspecții periodice a părților accesibile ale sistemelor de climatizare cu o putere nominală utilă mai mare de 12 kW.

Inspectorii vor evalua randamentul și dimensionarea sistemului de climatizare în funcție de necesitățile de răcire ale clădirii, precum și vor emite recomandări privind îmbunătățirea sau înlocuirea sistemului de climatizare.

Autoritatea publică responsabilă pentru inspectarea instalațiilor electroenergetice, după caz, va asigura consumatorilor consultanță cu privire la înlocuirea sistemelor de climatizare sau executarea altor modificări pentru reducerea consumului energetic.

12) Rapoarte privind inspecția sistemelor de încălzire și de climatizare

Fiecare inspecție a unui sistem de încălzire sau de climatizare va fi urmată de un raport privind rezultatele inspecției și va include recomandări pentru îmbunătățirea performanței energetice a sistemului inspectat. Raportul va fi înmînat proprietarului locuinței sau locatarului (chiriașului) clădirii.

13) Inspectori energetici

Inspectarea cazanelor și a sistemelor de climatizare se execută de inspectori calificați, persoane fizice sau juridice, autorizate de către o comisie de certificare, în conformitate cu un regulament aprobat de către Guvern.

Autoritatea publică abilitată va pune la dispoziția publicului informații cu privire la formarea și autorizarea experților, precum și va publica pe pagina web lista, periodic actualizată, a experților autorizați.

14) Sistem de control

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor asigură instituirea unui sistem de control independent pentru certificatele de performanță energetică și pentru rapoartele de inspecție a sistemelor de încălzire și de climatizare.

Certificatele de performanță energetică și rapoartele de inspecție vor fi puse la dispoziția

autorităților sau organismelor competente, la cerere.

15) Sancțiuni

Autoritățile publice centrale responsabile pentru gestionarea sectoarelor cu consum sporit de energie vor examina posibilitatea introducerii, către 9 ianuarie 2013, a sancțiunilor pentru încălcarea normelor de performanță energetică a produselor cu impact energetic. Sancțiunile vor fi eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.

16) Programul de reabilitare termică a clădirilor

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului construcțiilor va elabora un program de reabilitare a blocurilor locative multietajate, care va avea drept scop îmbunătățirea performanței energetice a blocurilor existente și reducerea consumului de energie termică.

17) Informarea publicului

Autoritățile publice locale vor informa proprietarii sau locatarii clădirilor privind:

- a) certificatele de performanță energetică și rapoartele de inspecție, inclusiv scopul și obiectivele acestora;
- b) modalitățile rentabile de îmbunătățire a performanței energetice a clădirilor;
- c) posibilitățile de valorificare a surselor de energie regenerabilă;
- d) instrumentele financiare disponibile pentru sprijinirea îmbunătățirii performanței energetice a clădirii.

Sectorul transporturilor

a) Agenția pentru Eficiență Energetică, în comun cu autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului transporturilor, va elabora Planul de acțiuni privind biomasa care să specifice potențialul biocarburanților;

b) importatorii de biocarburanți vor prezenta certificatul privind compoziția combustibilului importat și, după caz, a garanțiilor de origine;

c) autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului transporturilor va:

stabili, în modul prevăzut de lege și alte acte normative, reguli pentru importul de pneuri C1, C2, C3;

asigura importul pneurilor cu o etichetă, indicând clasa de eficiență a consumului de combustibil, clasa de zgomot exterior și valoarea măsurată a acestuia, precum și aderența pe teren umed;

cere distribuitorilor de pneuri, afișarea etichetei într-un loc vizibil și prezentarea acesteia în momentul vânzării;

furniza informații armonizate referitoare la parametrii pneurilor prin intermediul etichetării, permițând utilizatorilor finali să facă o alegere în cunoștință de cauză la achiziționarea de pneuri;

examina, către 1 martie 2016, necesitatea extinderii sistemului de etichetare asupra pneurilor reșapate, necesitatea introducerii unor noi parametri ai pneurilor, precum kilometrajul etc.

d) bugetul de stat va sprijini financiar programele de dezvoltare și cercetare în domeniul biocombustibilului;

e) în orașele mari va fi analizată posibilitatea introducerii unor restricții privind circulația vehiculelor în anumite zile sau pe anumite străzi sau pot fi declarate zile verzi, în care să se interzică circulația automobilelor.

Sectorul public

Consiliile raionale și consiliile municipale, Adunarea Populară a UTA Găgăuzia vor:

a) angaja un manager energetic sau instrui unul din angajați, pentru monitorizarea și managementul consumurilor în teritoriu;

b) elabora programele proprii de eficiență energetică la fiecare trei ani. Primul program va fi elaborat cu sprijinul Agenției pentru Eficiență Energetică pentru perioada 2012-2014;

c) elabora planul de acțiuni privind eficiența energetică pentru fiecare an cu identificarea măsurilor prioritare, surselor de finanțare etc.;

d) elabora la finele fiecărui an un raport referitor la măsurile de eficiență energetică întreprinse, expedindu-l Agenției pentru Eficiență Energetică;

e) elabora și țină baza de date a surselor existente de energie din localitate, a furnizorilor și a consumurilor de energie în sectorul public;

f) informa persoanele fizice și juridice referitor la bunele practici, costurile și beneficiile echipamentelor și utilajelor eficiente, surselor de energie regenerabilă etc.

g) colaborează și face schimb de experiență cu omologii lor din alte state etc.

Ministerul Economiei, în comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică și alte autorități publice centrale de resort, va sprijini autoritățile administrației publice locale în promovarea eficienței energetice și a valorificării surselor regenerabile, executând următoarele activități:

a) elaborarea ghidului privind eficiența energetică destinat autorităților administrației publice locale cu formele-standard ale programelor și ale planurilor de acțiuni de eficiență energetică;

b) instruirea managerilor energetici privind elaborarea programelor și planurilor de acțiuni de eficiență energetică;

c) crearea unei baze de date standard pentru monitorizarea și eficientizarea consumurilor de energie în teritoriu;

d) reexaminarea regulilor privind achizițiile publice obligând autoritățile administrației publice locale să adopte decizii de achiziții publice reieșind din criteriile de eficiență energetică;

e) elaborarea și publicarea unui ghid care va fi utilizat de autoritățile administrației publice locale pentru evaluare la organizarea licitațiilor publice, la acordarea contractelor de executare a lucrărilor publice, a contractelor de furnizare și/sau de prestare a serviciilor publice etc.;

f) introducerea și susținerea unor programe privind îmbunătățirea iluminatului stradal;

g) introducerea și susținerea unor programe privind reabilitarea clădirilor proprietate publică și de menire socială;

h) susținerea construcției de clădiri pasive sau cu un consum energetic redus sau aproape de zero;

i) îmbunătățirea sistemelor de tratare și alimentare cu apă potabilă;

j) utilizarea, după caz, a surselor regenerabile de energie pentru încălzirea obiectelor sociale etc.

Capitolul VII. Măsuri sectoriale și intersectoriale

pentru promovarea eficienței energetice

Secțiunea 1. Cadrul legal pentru promovarea

eficienței energetice

Ministerul Economiei, în comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică și alte autorități publice centrale de resort, va elabora cadrul normativ necesar pentru promovarea și stimularea eficienței energetice și a valorificării surselor regenerabile de energie.

Agenția pentru Eficiență Energetică va elabora Planul Național de Acțiuni pentru Eficiența Energetică la fiecare 3 ani.

Planul Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică:

a) va fi elaborat printr-o îmbinare a metodelor „de jos în sus” și „de sus în jos” și reieșind din rolul exemplar atribuit sectorului public;

b) va include măsuri orizontale și verticale de îmbunătățire a eficienței energetice în vederea atingerii obiectivelor și Țintelor naționale;

c) va fi însoțit de analiza impactului cost-beneficiu, indicând sinergia între politicile, reglementările, standardele și activitățile propuse în domeniu.

Agenția pentru Eficiență Energetică va stabili indicatorii de eficiență energetică și reperele sau/și va alinia indicatorii existenți la cei stabiliți în Uniunea Europeană, folosind lista indicativă a piețelor și subpiețelor de conversie a energiei pentru care se pot stabili repere, după cum urmează:

a) aparate de uz casnic/tehnologie a informației și iluminat: aparate de bucătărie („produse albe”), echipamente pentru divertisment/tehnologie a informației, iluminat;

b) tehnologia de încălzire a locuințelor: încălzire, alimentare cu apă caldă, aparate de climatizare, ventilație, izolare termică, ferestre;

c) cuptoare industriale;

d) motoare și sisteme de antrenare industriale;

e) instituțiile din sectorul public: școli/administrație publică, spitale, bazine de înot, iluminat stradal;

f) serviciile de transport.

Indicatorii și reperele se reflectă în statisticile, de care se va ține cont la luarea deciziilor și

elaborarea planurilor ulterioare.

Standardele naționale vor fi revizuite prin prisma celor aplicabile în Uniunea Europeană.

Secțiunea 2. Crearea capacităților instituționale

a) Manageri energetici

În corespundere cu legislația în vigoare, autoritățile administrației publice locale vor angaja manageri energetici din rândul persoanelor cu studii superioare în domeniul energetic, care să fie responsabili de planificarea și monitorizarea îndeplinirii măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice și valorificare a surselor regenerabile de energie în teritoriu.

Managerii energetici, cu suportul Agenției pentru Eficiență Energetică, vor elabora Programele locale de îmbunătățire a eficienței energetice la fiecare trei ani și planurile anuale de acțiuni privind implementarea măsurilor de eficiență energetică.

Managerii energetici vor efectua cel puțin o dată pe an analiza consumului de energie în teritoriu în vederea determinării eventualelor intervenții pentru eficientizarea consumurilor de energie respective, în conformitate cu formularele standard elaborate de către autoritatea publică abilitată. Formularele standard vor fi completate și anexate la raportul anual privind implementarea programelor locale de îmbunătățire a eficienței energetice.

Agenția pentru Eficiență Energetică va elabora Ghidul privind eficiența energetică destinat sectorului public, precum și va organiza cursuri și instruirii pentru managerii energetici.

Întreprinderile și societățile comerciale pot adopta decizii de angajare a managerilor energetici. În acest scop, autoritatea publică abilitată va oferi consultații și instruirii managerilor energetici angajați în alte sectoare decât cel public.

b) Auditori și audituri energetice

Ministerul Economiei, în comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică, va asigura crearea unui sistem de audit energetic, de înaltă calitate, conceput pentru identificarea măsurilor potențiale de îmbunătățire a eficienței energetice, desfășurat în mod independent, pentru toți consumatorii finali, inclusiv consumatorii casnici și comerciali mici și consumatorii industriali mari și mici.

Auditul energetic reprezintă o procedură sistematică de obținere a unor cunoștințe corespunzătoare despre profilul consumului energetic existent al unei clădiri sau al unui grup de clădiri, al unei operațiuni și/sau instalații industriale sau al unui serviciu privat sau public, de identificare și de cuantificare a oportunităților rentabile pentru realizarea unor economii de energie și de raportare a rezultatelor.

Auditul energetic va fi efectuat în conformitate cu Regulamentul privind auditul energetic aprobat de Guvern, de către persoanele fizice sau juridice autorizate pentru efectuarea auditului energetic.

Agenția pentru Eficiență Energetică va crea și ține registrul auditurilor și a auditorilor energetici autorizați.

Lista auditorilor energetici autorizați va fi publicată pe pagina Internet a Agenției pentru Eficiență Energetică.

Ministerul Economiei va stabili cazurile în care auditul energetic este obligatoriu, precum și sursele de finanțare ale acestora.

c) Inspectori energetici

Inspectarea cazanelor și a sistemelor de climatizare se execută de inspectori calificați, persoane fizice sau juridice autorizate. Lista inspectorilor energetici va fi periodic actualizată și publicată pe pagina Internet a autorității publice responsabile pentru inspectarea instalațiilor energetice.

d) Experți independenți autorizați pentru eliberarea certificatelor de performanță

Certificarea clădirilor și elaborarea recomandărilor se realizează de către experți independenți, autorizați de comisia de certificare, în conformitate cu prevederile unui regulament privind certificarea clădirilor, aprobat de către Guvern. Lista experților independenți va fi publicată pe pagina Internet a autorității publice abilitate.

e) Instalatori autorizați

Centrul Tehnic pentru Securitate Industrială și Certificare va autoriza instalatori de cazane și sobe mici pe bază de biomasă și de sisteme fotovoltaice solare și termice solare, în baza unui regulament

privind certificarea instalatorilor de cazane aprobat de Guvern.

Secțiunea 3. Societăți de servicii energetice (ESCO)

Ministerul Economiei va crea condiții pentru dezvoltarea societăților de servicii energetice prin stabilirea unor stimulente economice.

Societățile de servicii energetice vor fi persoane fizice sau juridice furnizoare de servicii energetice și/sau alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în baza contractelor de performanță.

Contractele de performanță energetică scrise, în mod obligatoriu vor stipula:

- a) consumul de bază de energie pînă la prestarea serviciilor care constituie subiectul contractului respectiv;
- b) valoarea economiilor de energie garantate și procedurile de atingere a lor;
- c) modalitățile de finanțare a lucrărilor;
- d) modul de recuperare a investițiilor efectuate de compania de management respectivă sau, după caz, de terți.

Secțiunea 4. Parteneriat public-privat

Ministerul Economiei va crea condițiile necesare pentru desfășurarea parteneriatului public-privat, cum ar fi sporirea gradului de informare a populației la nivel local cu privire la opțiunile și specificul mecanismelor parteneriatului public-privat, instituirea unui cadru legislativ adecvat.

Secțiunea 5. Acorduri voluntare

Ministerul Economiei, în comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică, va elabora și propune acorduri voluntare pentru industriile energofage. Pentru acordurile voluntare se stabilesc obiective clare și neechivoce, precum și cerințe privind monitorizarea și prezentarea rapoartelor în legătură cu procedurile ce pot atrage necesitatea întreprinderii de măsuri revizuite și/sau adiționale în cazul în care obiectivele stabilite nu au fost sau nu pot fi atinse. Prin monitorizare și evaluare va fi asigurat un feedback ascendent cu privire la economiile de energie realizate

Secțiunea 6. Certificate albe și alte instrumente de piață

Ministerul Economiei, în comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică, va analiza, după caz, posibilitatea introducerii schemei de certificate albe în scopul încurajării economiilor de energie.

Agenția pentru Eficiență Energetică, de asemenea, va examina rentabilitatea impunerii societăților de distribuție obligația de a realiza în fiecare an un volum fix de economii energetice.

Secțiunea 7. Fondul pentru Eficiență Energetică

Ministerul Economiei va crea, prin hotărîre de Guvern, Fondul pentru Eficiență Energetică prevăzut în Legea energiei regenerabile.

Contribuția bugetului național în fond va constitui 10% din suma vărsată de către donatori și va fi aprobată prin legea bugetului pentru anul respectiv, în care s-a efectuat transferul.

Ministerul Economiei:

- a) va elabora Regulamentul și Manualul Operațional ale fondului;
 - b) va identifica donatori pentru suplinirea fondului cu mijloace financiare;
 - c) va instrui capacități pentru piața internă care să servească scopurilor fondului;
 - d) va colabora cu fondul în vederea verificării calității și monitorizării instalărilor de echipamente și utilaje;
 - e) va informa publicul larg despre posibilitățile de finanțare oferite de fond.
- Fondul va juca un rol esențial în susținerea prezentului Program și va avea următoarele scopuri:
- a) promovarea proiectelor investiționale în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie;
 - b) acordarea asistenței tehnice pentru elaborarea de proiecte în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie;
 - c) acordarea de asistență financiară proiectelor;
 - d) contribuții financiare directe;
 - e) acționarea în calitate de agent sau mediator pentru celelalte surse de finanțare;

- f) asigurarea garanțiilor depline sau parțiale în cazul finanțării de către bănci;
- g) acordarea asistenței în identificarea combinației optimale de finanțare a proiectelor.

Potențialele surse de suplinire a fondului:

- a) granturi ale donatorilor;
- b) granturi sau împrumuturi avantajoase, la dobânzi mici, din partea instituțiilor financiare internaționale;
- c) granturi bilaterale din partea statelor (granturi oferite în cadrul unor proiecte sau pentru întreprinderea de anumite măsuri);
- d) împrumuturi acordate de instituțiile financiare internaționale;
- e) creditele băncilor comerciale.

Tipurile de finanțare oferite de fond beneficiarilor: granturi, împrumuturi cu rată redusă de dobândă, împrumuturi din partea instituțiilor financiare internaționale, împrumuturi cvasicomerciale, garanții pentru finanțarea de către bănci.

Beneficiarii fondului sînt:

- a) gospodăriile individuale/asociațiile de locatari care vor beneficia de granturi și împrumuturi cu o rată redusă de dobândă;
- b) sectoarele industrial și comercial – împrumuturi cu rata de dobândă mică, împrumuturi comerciale și garanții;
- c) primăriile și societățile de servicii energetice – împrumuturi cu rata de dobândă redusă și împrumuturi ale instituțiilor financiare internaționale.

Secțiunea 8. Contorizarea și prezentarea informației privind consumul de energie

1) Contorizarea

Furnizorii de energie vor asigura, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, rezonabil din punct de vedere financiar și proporțional în raport cu economiile de energie potențiale, dotarea cu contoare individuale, care reflectă consumul real și timpul efectiv de utilizare a consumatorilor finali de energie electrică, gaze naturale, servicii de încălzire și/sau răcire și apă caldă menajeră centralizată.

Contoarele individuale vor fi instalate în următoarele cazuri:

- a) în cazul în care se înlocuiește un contor existent, cu excepția situației în care acest lucru nu este posibil din punct de vedere tehnic sau nu este rentabil în raport cu economiile potențiale estimate pe termen lung;
- b) în cazul în care se execută racordarea unei clădiri la rețea;
- c) cînd o clădire este supusă unor renovări majore.

2) Prezentarea informației privind consumul energiei

Operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii vor emite facturi în baza consumului real de energie, prezentate în mod clar și ușor de înțeles.

Operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii vor pune la dispoziția consumatorilor finali, într-o formă clară și ușor de înțeles, următoarele informații:

- a) prețurile reale curente și consumul real de energie;
- b) comparațiile între consumul curent de energie al consumatorului final și consumul pentru aceeași perioadă a anului anterior, preferabil sub formă grafică;
- c) ori de cîte ori este posibil și util, comparațiile cu un utilizator mediu de energie normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum;
- d) informațiile de contact ale organizațiilor consumatorilor și agențiilor relevante, inclusiv adresele de site-uri web, unde se pot obține informații privind măsurile de îmbunătățire a consumului de energie profiluri comparative ale utilizatorilor finali și specificații tehnice obiective pentru echipamentele de utilizare a energiei.

Furnizorii de energie electrică vor specifica în factura emisă spre plată sau într-o anexă la aceasta următoarele:

- a) informații cu privire la ponderea fiecărei surse de energie în structura generală a combustibilului pentru anul precedent;

b) surse de referință care să conțină informații privind impactul activității asupra mediului.

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului energetic va întocmi o listă standard a surselor de combustibil, în ordine descrescătoare, care va fi inclusă de furnizori în factură sau în materiale promoționale.

Furnizorii vor întocmi și pune la dispoziția autorității publice centrale responsabile pentru gestionarea sectorului energetic un portofoliu al structurii combustibilului în corespundere cu lista standard națională. În cazul în care unele surse nu sînt folosite de furnizori, aceștia indică 0% în dreptul sursei respective.

Autoritatea publică centrală responsabilă pentru gestionarea sectorului energetic:

a) va face recomandări furnizorilor și operatorilor rețelelor de distribuție cu privire la conținutul informației în cauză;

b) va verifica anual corectitudinea informației prezentate pentru a evita dublarea acesteia;

c) va publica informația prezentată de furnizori pe pagina Internet pentru a fi accesibilă tuturor consumatorilor.

Secțiunea 9. Tarife și facturare

1) Tarife

Autoritatea publică responsabilă pentru stabilirea tarifelor la energie asigură eliminarea stimulentele în ceea ce privește tarifele de transport și distribuție care conduc la creșterea nejustificată a volumului energiei distribuite sau transportate.

Autoritatea publică responsabilă pentru stabilirea tarifelor la energie va elabora și introduce tariful binom care permite ajustarea sarcinii, în funcție de necesități și-i permite furnizorului să-și acopere costurile, indiferent de consum.

În scopul promovării eficienței la nivelul de furnizare, reglementarea curentă bazată pe costul serviciului, va fi înlocuită cu una bazată pe promovare, care va oferi stimulente operatorilor pentru reducerea costurilor de producere și sporirea eficienței energetice.

Autoritatea publică responsabilă pentru stabilirea tarifelor la energie va examina posibilitatea introducerii prețului-plafon, inclusiv următoarele măsuri pe tip de energie:

a) energia electrică:

stimulente (preț plafon/reglementarea venitului) pentru energia electrică;

factorul X întru promovarea eficienței energetice și reducerii costurilor;

b) gaze naturale:

tarif binom;

preț plafon/reglementarea venitului pentru energia electrică;

factorul X pentru promovarea eficienței energetice și reducerii costurilor;

c) energia termică:

stabilirea metodologiei de calcul a prețurilor la energia termică și facturare pentru producătorii și distribuitorii de energie termică nelicențiați, cu obligativitatea facturării în bază de consum pentru toate sistemele centralizate de alimentare cu căldură;

introducerea tarifului binom similar celui aplicat pentru energia electrică, care să includă o componentă pentru energie (lei/Gcal) și alta pentru sarcina maximală comandată și măsurată (lei/Gcal, oră);

aplicarea factorului X pentru furnizorii de căldură doar în cazul în care aceștia au obținut recuperarea financiară.

2) Facturare

Autoritatea publică responsabilă pentru stabilirea tarifelor la energie va examina și recomanda furnizorilor posibilitatea introducerii metodelor de facturare, cum ar fi plata în avans cu rabat, plăți lunare în rate egale etc.

Facturarea va fi efectuată în baza consumurilor reale.

Capitolul VIII. Acces la informație și sensibilizarea publicului

Ministerul Economiei va asigura informarea, în mod transparent și pe scară largă, a tuturor părților interesate privind cadrul instituțional, legal și financiar existent sau planificat pentru

atingerea obiectivelor și ȋntelilor naȋionale de economisire a energiei.

Autorităȋile de resort vor prezenta informaȋii suficiente cu privire la măsurile de îmbunătăȋire a eficienȋei energetice, consumul comparativ de energie pe grupuri de consumatori finali, tehnologiile noi și caracteristicile tehnice ale acestora în vederea ajutării consumătorilor finali să adopte, în cunoșȋinȋă de cauză, decizii care influenȋează consumul individual de energie.

Agenȋia pentru Eficienȋă Energetică va implementa Strategia naȋională de comunicare în domeniul eficienȋei energetice.

Agenȋia pentru Eficienȋă Energetică va crea și administra pagina consumătorului, precum și va publica informaȋia privind:

- a) preȋurile pentru energie și consumurile pe sectoare;
- b) analiza comparativă, în formă de grafice, a consumului de energie de către consumătorii finali pentru anul curent și cel precedent;
- c) consumurile ponderate de energie pe grupuri de consumători;
- d) ghidurile consumătorilor, cu indicarea datelor de contact, inclusiv a paginilor electronice ale organizaȋiilor pentru protecȋia consumătorilor, ale agenȋiilor învestite cu funcȋii în domeniile energeticii sau ale altor autorităȋi similare care pot prezenta informaȋii cu privire la măsurile de îmbunătăȋire a eficienȋei energetice.

Agenȋia pentru Eficienȋă Energetică:

va publica studii de caz privind bunele practici naȋionale și internaȋionale în domeniul eficienȋei energetice;

va colabora și face schimb de informaȋii în domeniul eficienȋei energetice și a surselor de energie regenerabilă cu autorităȋile competente ale altor state.

Capitolul IX. Sursele de finanȋare a Programului

Sursele financiare pentru realizarea prezentului Program vor include alocări din bugetul de stat, alocări din bugetele locale, investiȋii proprii ale furnizorilor, finanȋarea terȋtelor părȋi, investiȋii private, sprijinul instituȋiilor financiare internaȋionale etc.

Pentru sprijinul realizării obiectivelor Programului, vor fi utilizate inclusiv sursele financiare alocate prin intermediul Fondului pentru Eficienȋă Energetică formate din alocări financiare din partea Guvernului, de cel puțin 10% din volumul Fondului, precum și din donaȋii ale persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova sau din străinătate, inclusiv ale instituȋiilor financiare și fondurilor internaȋionale.

Prioritizarea acȋiunilor, precum și mijloacele financiare necesare și sursa finanȋării pentru implementarea fiecărei acȋiuni în parte, delimitate pe ani, vor fi determinate și specificate în Planul naȋional de acȋiuni pentru eficienȋă energetică lansat odată la trei ani.

Capitolul X. Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

Procesul de monitorizare și evaluare a rezultatelor implementării prezentului Program va fi coordonat de către organul central de specialitate al administraȋiei publice în domeniul energetic și Agenȋia pentru Eficienȋă Energetică. Consiliile raionale și consiliile municipale, Adunarea Populară a UTA Găgăuzia vor asigura elaborarea, coordonarea și aprobarea propriilor planuri de acȋiuni, cu termene de implementare, indicatori de progres, rezultat și impact.

În cadrul procesului de monitorizare Agenȋia pentru Eficienȋă Energetică va întocmi rapoarte de progres în baza sintezelor planurilor de acȋiuni, precum și va crea o bază informaȋională în domeniul eficienȋei energetice care vor conȋine informaȋii despre implementarea acȋiunilor incluse în planurile de acȋiuni elaborate de toȋi actorii responsabili.

Planul naȋional de acȋiuni pentru eficienȋă energetică va fi evaluat sub aspectul realizării obiectivelor de economisire a energiei. Raportul pe marginea rezultatelor planului va fi publicat la finele anului al treilea pe pagina Internet a Agenȋiei pentru Eficienȋă Energetică.

Procesul de implementare a prezentului Program va fi evaluat permanent prin monitorizarea realizării acȋiunilor și rezultatelor obȋținute și, în caz de necesitate, vor fi operate modificări în politicile promovate și în acȋiunile întreprinse. Pe lângă aceasta, procesul de monitorizare și evaluare

va fi suplimentat de analiza situației curente și a tendințelor în realizarea obiectivelor Programului, de analiza realizării Planului național de acțiuni pentru eficiență energetică ceea ce va contribui la evaluarea corectă a rezultatelor finale obținute.

Ministerul Economiei va efectua, la fiecare 3 ani, evaluarea intermediară, în baza rezultatelor realizării Planului național de acțiuni pentru eficiență energetică, iar la finele implementării Programului – evaluarea finală. În cadrul evaluării intermediare va fi analizat gradul de progres în atingerea rezultatelor preconizate. Informația despre rezultatele obținute, conform obiectivelor stabilite în Program, va fi prezentată Guvernului.

Capitolul XI. Rezultatele scontate și indicatori de progres și performanță

Secțiunea 1. Rezultatele scontate

Efectul economic scontat în urma realizării prezentului Program se caracterizează prin atingerea următoarelor ținte, raportate la anul de bază 2009 și ținând cont de creșterea consumului energetic până în anul 2020, calculat în funcție de tendința înregistrată în ultimii cinci ani:

a) ținta națională de economisire a energiei:

în corespundere cu obiectivele de eficiență energetică ale Uniunii Europene și reieșind din angajamentele Republicii Moldova de aliniere la acquis-ul comunitar, Programul stabilește ținta națională de economisire a energiei pe termen lung, către anul 2020, în mărime de 20%, ceea ce constituie 14167,857 TJ și va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 761498,7 tone CO₂eq;

b) ținta intermediară de economisire a energiei:

ținta intermediară de economisire a energiei va fi atinsă către anul 2016, se stabilește în mărime de 9%, care echivalează cu 6021,350 TJ și va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 323637,5 tone CO₂eq;

c) ținta anuală de economisire a energiei este stabilită în mărime de 1,8%, raportată la anul de bază 2009.

Secțiunea 2. Indicatori specifici

Indicatorii specifici ce caracterizează nivelul de realizare a obiectivelor:

numărul centralelor electrice de termoficare noi, cu ciclu combinat cu randament de cel puțin 80 % și randament electric – 45-50 %;

Concepția privind renovarea sistemului republican de alimentare cu căldură revizuită;

pierderile în rețelele electrice de distribuție reduse la 7-10% în 2020;

contorizarea gazelor naturale la nivel de 100% către anul 2020;

nivelul de implementare a certificării performanței energetice a clădirilor;

numărul de clădiri cu consumul de energie “aproape egal cu zero”;

numărul managerilor energetici pentru monitorizarea consumurilor în sectorul public;

planuri proprii de eficiență energetică la fiecare trei ani elaborate de către autoritățile administrației publice locale;

program național pentru dezvoltarea rețelelor de distribuție a energiei termice elaborat;

norme elaborate și aprobate privind performanța energetică și ecologică a produselor cu impact energetic utilizate de către consumatorii finali și sistemul funcțional de etichete și fișe referitoare la consumul energetic;

Legea privind energia termică aprobată;

asigurarea cu aparate de evidență a consumului de energie termică a 100% de clădiri din Republica Moldova către anul 2016;

cadrul normativ de reglementare a relațiilor între furnizorii de servicii de termoficare și consumatorii finali revizuit;

mecanism privind inspecția cazanelor individuale și de bloc stabilit în anul 2012;

mecanism de finanțare a instalațiilor de încălzire, răcire și preparare a apei calde menajere în baza energiei regenerabile stabilit în anul 2012;

Legea cu privire la performanța energetică a clădirilor aprobată;

program de eficiență energetică pentru sectorul industrial elaborat.

Strategia Națională de Comunicare în domeniul eficienței energetice

I. Scopul Strategiei Naționale de Comunicare în domeniul eficienței energetice

Strategia națională de comunicare în domeniul eficienței energetice are drept scop consolidarea eforturilor și stabilirea unei cooperări instituționale în vederea promovării consumului eficient de energie și a utilizării surselor regenerabile de energie menite să contribuie la îmbunătățirea nivelului de trai, a intensității energetice și a mediului ambiant.

Prezenta Strategie propune desfășurarea campaniilor de sensibilizare publică într-o manieră care ar oferi o acoperire largă a subiectelor ce țin de îmbunătățirea consumurilor energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie, precum și care ar convinge consumatorii să ia decizii în cunoștință de cauză, pe termen scurt, mediu și lung, cu privire la consumul propriu de energie.

Agenția pentru Eficiență Energetică (în continuare – Agenția) va administra, organiza și monitoriza realizarea Strategiei și va garanta antrenarea tuturor părților interesate.

Agenția va asigura:

- încurajarea economisirii de energie și a utilizării surselor regenerabile de energie în toate sectoarele prin măsuri de sensibilizare cu privire la necesitatea de a acționa și la posibilitățile de ordin practic disponibile;

- transparența și diseminarea pe scară largă de către jucătorii relevanți de pe piață a informațiilor cu privire la mecanismele care vizează eficiența energetică, precum și cadrul financiar și juridic;

- disponibilitatea pe scară largă a informațiilor privind cele mai bune practici în domeniul eficienței energetice și a surselor regenerabile;

- stabilirea dialogului cu consumatorii finali și antrenarea acestora în monitorizarea consumului energetic;

- colaborarea cu furnizorii în vederea îmbunătățirii părții informaționale a facturilor. Astfel, furnizorii vor fi ajutați să pună la dispoziția diferitor grupuri de consumatori date comparative de consum pentru principalii combustibili și vectorii energetici;

- consolidarea și antrenarea diverselor canale de comunicare: reclame în presa scrisă, site web, caravana, corespondența directă, inserări în facturile utilităților, programe școlare, seminare, treninguri, sponsorizări, programe TV și scheme de calificare, acreditare și certificare.

Campania de sensibilizare va influența comportamentul consumatorilor finali, precum și îi va antrena în luarea de decizii locale și naționale.

Părțile interesate vor fi încurajate să acorde sprijin Agenției în clarificarea și furnizarea de informații fiabile privind investițiile necesare, tehnologiile recomandabile, bunele practici, avantajele și dezavantajele destinate publicului larg.

II. Grupuri-țintă

Campania de sensibilizare publică este primordial destinată consumatorilor rezidențiali care reprezintă cel mai mare consumator de energie în țară, însă, de asemenea, este recomandată sectorului privat, industrial și public.

Grupurile țintă sînt următoarele:

- consumatorii rezidențiali;

- ministerele de ramură;

- autoritățile administrației publice locale;

- mass-media;

- școlile și instituțiile de învățămînt;

- administrații de clădiri;

- companiile private etc.

Copiii și tinerii sînt identificați drept grup-țintă pentru campaniile de sensibilizare publică pentru a-i conferi și a asigura un efect pe termen lung.

III. Mesaje și subiecte

Mesajul-cheie constituie realizarea economiilor de energie, utilizarea surselor regenerabile, reducerea costurilor și îmbunătățirea mediului. Agenția poate selecta câteva mesaje pentru a fi transmise utilizatorilor finali de energie, cum ar fi:

- eficiența energetică – condiție premergătoare a calității vieții;
- controlează-ți nivelul de trai;
- salvează energia pentru generațiile viitoare;
- eticheta „A” – factură redusă;
- combustibili fosili – surse limitate;
- schimbarea climei începe la tine acasă etc.

Subiectele abordate vor fi selectate și prioritizate de către consumatorii finali în cadrul sondajelor realizate de Agenție, în colaborare cu organizațiile nonguvernamentale. Acestea pot include:

- izolarea anvelopei clădirilor;
- izolarea acoperișului și subsolului;
- izolarea balcoanelor, ferestrelor, ușilor;
- reparația rețelelor interne ingineresti;
- contorizarea;
- procurarea echipamentelor cu impact energetic de clase superioare etc.

Subiecte premergătoare:

- tarife de recuperare a costurilor;
- alimentare cu căldură în mod centralizat versus cazane individuale;

sisteme interne ingineresti – proprietate comună indivizibilă și responsabilitate a fiecărui coproprietar și chiriaș;

- avantajele măsurării consumului individual;
- subvenționarea consumurilor energetice – pro și contra;
- management energetic;

rolul sectorului public în promovarea eficienței energetice și a valorificării surselor regenerabile de energie;

- importanța achitărilor facturilor la timp;
- finanțarea de către terțele părți;
- finanțarea eficienței energetice – căi, proceduri, metode;
- tarife binome etc.

IV. Planul de acțiuni al Strategiei Naționale de Comunicare

Sensibilizarea publicului constituie un instrument important pentru îmbunătățirea eficienței energetice la consumatorul final.

În stadiul incipient, Agenția va demara o campanie simplă și clară privind posibilitățile eficienței energetice și oportunitățile energiei regenerabile, urmată de informații detaliate și cuprinzătoare privind tehnologiile și soluțiile recomandate.

În acest scop vor fi elaborate materialele corespunzătoare care vor fi diseminate cu aplicarea următoarelor instrumente:

4.1. Instrumente electronice de comunicare

4.1.1. Emisiuni TV: organizarea prezentărilor TV, care, de asemenea, vor fi plasate pe paginile Internet ale ministerelor, autorităților publice sau pe o pagină creată special în acest scop.

Prezentările TV vor include:

- rapoarte privind realizările de succes ale Moldovei și ale altor țări;
- spoturi privind măsurile de eficiență energetică în clădiri;
- reportaje privind utilizarea energiei regenerabile;
- desene animate cu abordarea eficienței energetice și a surselor regenerabile de energie;
- emisiuni TV săptămânale sau lunare cu experți și profesori renumiți din domeniul energetic.

4.1.2. Radioul este popular pentru generațiile în vârstă. Diverse reclame audio și mesaje privind eficiența energetică și sursele regenerabile vor fi difuzate la posturile de radio, cu recomandări în

funcție de perioada anului. Resursele radioului, de asemenea, vor difuza informații privind “linia verde” paginile web existente etc.

4.1.3. Linia verde: multiplele autorități publice din Europa au creat “linia fierbinte” de telefon pentru a furniza consumatorilor informații utile vizînd tarifele, subvențiile, tehnologiile și eficiențele etc. Agenția va crea o linie verde și, după caz, va ajuta autoritățile administrației publice locale în pregătirea specialiștilor locali. De asemenea, Agenția poate antrena profesori universitari și experți independenți din diferite organizații pentru a răspunde la întrebările consumatorilor.

4.1.4. Pagina Internet existentă sau nouă, va conține informații de bază privitor la Strategie, părțile interesate, grupurile-țintă, obiective, posibilitățile de finanțare, legislație, tehnologii etc. Pagina Internet va fi interactivă și modificată, reieșind din cererea societății și progresul tehnologic.

Ministerul Economiei și / sau Agenția pentru Eficiență Energetică va găzdui sau crea o pagină nouă cu următorul conținut:

- cadrul juridic: legi, regulamente, decizii, standarde;
- furnizori;
- tarife și subvenții;
- echipamente și tehnologii eficiente;
- potențialul surselor regenerabile și tehnologii corespunzătoare;
- surse și instrumente de finanțare a eficienței energetice și a surselor regenerabile de energie;
- recomandări privind economisirea energiei;
- opinia expertului: întrebări și răspunsuri;
- pagina studentului;
- știri;
- rapoarte video privind conservarea energiei etc.

Pasul următor va fi crearea calculatorului energetic online, pagina auditului energetic, pagina privind etichetele energetice și performanța clădirilor etc.

4.2. Instrumente scrise de comunicare

Agenția va elabora un pachet de materiale care va fi distribuit organizațiilor nonguvernamentale, asociațiilor de proprietari, agențiilor de protecție a consumatorilor, precum și vor fi plasate în clădirile sectorului public pentru a fi accesate de populație. Instrumentele scrise de comunicare vor include următoarele:

- comunicate de presă – un instrument important de comunicare a modificărilor operate în legi, reguli noi, standarde etc.;

- pliante – încălzirea apartamentului, izolarea ferestrelor, ușilor, acoperișurilor, subsolurilor, avantajele și dezavantajele repartitoarelor de costuri etc. Furnizorii de produse și servicii vor fi încurajați să participe în elaborarea unor astfel de pliante;

- panouri de anunțuri în clădirile și locurile publice;

- broșuri cu recomandări privind economisirea energiei, care pot fi distribuite cu ajutorul părților interesate – furnizorilor, autorităților publice locale, asociațiilor de proprietari, organizațiilor nonguvernamentale, precum și pot fi plasate pe pagina Agenției;

- ghidul consumatorului cu abordarea următoarelor – factură, evidența consumului, costuri, proceduri, cadrul legal, cadru instituțional, juridic etc.;

- articole și interviuri publicate în ziarele și revistele naționale și locale.

4.3. Instrumente specifice de informare

Instrumentul specific de informare este deosebit de important pentru administratorii asociațiilor de proprietari, factorii de decizie, reprezentanții mass-media, autoritățile administrației publice locale. Acestea vor include, dar nu se vor limita la:

- seminare cu abordarea subiectelor dificile, care necesită discuții și explicații pentru mass-media, factorii de decizie, autoritățile administrației publice locale etc.;

- ateliere de lucru pentru experți, întreprinderi, administratori, manageri energetici, auditori energetici;

- conferințe pentru schimbul de experiență, cu participarea experților străini și ai factorilor de decizie etc.;

evenimente publice – ziua verde, săptămîna eficientă, ora verde, dezbateri publice etc.